

2020

FORMANDENS MUNDTLIGE BERETNING

Tina Svarre Hasselager – Roskilde Lærerelevforenings ordinære generalforsamling 9. september 2020

Formandens mundtlige beretning

Det er i krisetider, vores medmenneskelighed og handlekraft for alvor sættes på prøve. Det er en nærmest surrealistisk oplevelse at stå her til generalforsamling midt i en tid med Covid19-epidemi og de heraf afledte konsekvenser.

Vi tænker helt naturligt først og fremmest på vores egne nærmeste og de af dem, der evt. er særligt sårbare i denne tid

Dernæst spekulerer vi på vores arbejde og vores kolleger samt de børn, vi hver dag har med at gøre. Helt overordnet funderer jeg også over, hvad dette gør ved verdens befolkning og verdenssamfundet som sådan. På godt og ondt er vi alle verdensborgere. Det gør mig både trist, vred og indigneret at se, hvordan helt almindelige mennesker i andre dele af verden behandles med kynisk umenneskelighed.

Uden at bevæge mig ud i en teologisk diskussion, er vi i denne tid meget konkret *hinandens næste* og må bedst muligt tage ansvaret på os – som individ og i fællesskab.

Denne indledning havde jeg allerede klar til generalforsamlingen i marts. Siden blev vi i den grad overhalet af Covid19-pandemien og dens fortsatte hærgen.

Med ovenstående in mente vil jeg nu vende mig mod det, vi i dag er samlet om: generalforsamling i Roskilde Lærerforening og den mundtlige beretning:

Lad mig indlede med et citat fra en mail, jeg skrev en måned før den oprindeligt planlagte generalforsamling. Mailen er fra en længere korrespondance med Per Michael Jespersen, direktør for centrum-venstre-tænkertanken CEVEA efter et arrangement hos samme, hvor temaet var, hvordan vi bygger bro over uddannelseskløften.

Til dette CEVEA-arrangement tog bl.a. Pia Olsen Dyhr og Agi Csonka afsæt i deres egne personlige erfaringer fra folkeskolen. De mere end antydede, at deres lærere ikke havde formået at møde dem på rette vis, og at de begge derfor var nået langt og havde brudt en social arv ikke på grund af, men på trods af deres skolegang. I min mail skrev jeg bl.a.:

.....Flere ting ansporede mig til for 10-12 år siden at gå mere aktivt ind i det fagpolitiske arbejde i Danmarks Lærerforening. Bl.a. dette: siden jeg i 1987 blev lærer, har jeg iagttaget et forunderligt skred, som ikke kun kan forklares med det udbredte (og tiltrængte) opgør med autoriteter. Læreren er i stigende grad blevet skydeskive og syndebuk for alverdens politiske dagsordner. Polemisk sagt er komplekse samfundsproblemer blevet reduceret til at kunne løses som "et fag i folkeskolen" og det er derfor blevet lærerens hovedpine at realisere politiske ønsker, der peger i alle retninger. Denne udvikling kulminerede i 2013 med en nærmest hæmningsløs forhåelse af lærerne, hvor KL i store avis-kampanjer hentede skyts i "folkeviddets møgspand".

*Som i alle andre erhverv findes der også på lærerområdet gode og dårlige eksempler. Det duer bare ikke at tage udgangspunkt i en mindste fællesnævner endsige dårlig kvalitet, når der skal formuleres visioner for folkeskolen. Jeg plejer at sige til de folk, jeg samarbejder og forhandler med, at de **aldrig vil høre mig***

forsvare dårlig kvalitet; men jeg vil hellere end gerne diskutere, hvad god kvalitet så er, og hvad der realistisk set kan lade sig gøre indenfor den udstukne ramme.

Jeg er absolut med på, at lærerpersonligheden er en afgørende faktor, men der er nogle hårfine balancer mellem Pia Olsen Dyhr og Agi Csonkas personlige beretninger og de strukturelle vilkår for folkeskolens virke. Når lærerpersonligheden gøres til omdrejningspunkt for deres forslag til ændringer, bærer de for mig at se ved til det bål af stress, udbrændthed og følelse af utilstrækkelighed som alt for mange lærere rammes af (for "læreren kan jo bare tage sig sammen og møde den enkelte elev/ gå de ekstra skridt").....

Når jeg dvæler lidt ved denne mail-korrespondance skyldes det, at jeg gerne vil tydeliggøre, hvad det er for værdier, der driver mig i arbejdet som formand for Roskilde Lærereforening.

Noglebegreberne er ordentlighed, samarbejde, mod og nysgerrighed. Det kommer også til udtryk i Roskilde Lærereforenings politiske arbejde på alle niveauer, hvilket jeg i det følgende vil give nogle eksempler på.

Den lokale arbejdstidsaftale

Det lykkedes som bekendt efter flere års arbejde at lande en aftale i maj 2019 om lærernes arbejdstid i Roskilde.

Processen forud for aftalen har vi løbende holdt jer orienteret om. Jeg vil derfor nøjes med at forholde mig til resultatet og effekten.

På næsten magisk vis var det som at have indgået en **rigtig** fredsftale i Roskilde (ikke at forveksle med den miserable Roskildefred i 1658). Her er en aftale, der på begge sider bliver taget alvorligt og fulgt op på.

Mange lærere havde umiddelbart svært ved at se de store fordele ved aftalen og særligt bh.klasselederne følte sig forfordelt med et højere maksimalt undervisningstimal end lærerne. For kredsstyrelsen er det imidlertid vigtigt, at der med aftalen er blevet sat et maksimum for, hvor mange timer en lærer eller bh.klasseleder kan blive pålagt at undervise. Ikke fordi vi ikke kan lide at undervise, men fordi det hænger tæt sammen med den tid, der vil være til forberedelse og efterbehandling af samme undervisning. Hertil kommer så de mere eller - måske især - mindre velbeskrevne opgaver, lærerne forventes af løse indenfor den almindelige arbejdstid. Hvad angår bh.klasseledernes højere timetal forstår jeg godt frustrationen, men må dels konstatere, at denne forskel hverken er ny eller særligt gældende for Roskilde dels erkende, at vi var begrænset af, at skulle forhandle en ressourcenneutral aftale. Heldigvis fik vi dog indskrevet, at såfremt en bh.klasseleder har arbejdstimer i SFO-regi betyder det en nedsættelse af undervisningstimetallet.

Af den medlemsundersøgelse om aftalen som Roskilde Lærereforening udsendte i januar 2020 og som er omtalt i den skriftlige beretning, fremgår det, at 53 % ikke kan mærke en positiv effekt af arbejdstidsaftalen. Det kan tolkes både negativt og positivt. Er aftalens elementer og intentioner ikke nået ud på skolerne? Eller kan det tolkes positivt: at de fleste heldigvis oplever, at de i forvejen har rimelige arbejdsvilkår? I den positive tolkning angiver 66 % således, at de er i dialog med ledelsen i forbindelse med planlægningen af skoleåret. Men tag ikke fejl: Roskilde Lærereforening vil fortløbende have fokus på området og arbejder allerede nu med tiltag, der udbygger og understøtter aftalen. Fx har vi for ganske

nyligt lavet aftaler vedr. honorering for arbejde på to matrikler, afregning for undervisningstillæg m.m. på lejrskoler og senest en aftale vedr. prøver og censorater.

Vi vil, i samarbejde med forvaltningen, i den nærmeste tid tage fat i en evaluering af aftalens delelementer. Fx antallet af undervisningstimer, tiden til forberedelse og efterbehandling og vægtningen af øvrige opgaver.

Professionel Kapital

Som en udløber af aftalen vil Roskilde Lærerforening i samarbejde med Roskilde kommune arbejde på en proces, der kendes som *Professionel Kapital*. Kort fortalt handler det om at skabe et kollektivt professionelt ansvar for folkeskolen, hvor bl.a. lærernes faglighed tages dybt alvorligt og mødes med tillid. I samarbejde med forvaltningen lagde vi ud med en temadag for skolernes TRIO (TR, AMR, leder) om samarbejde d.24.januar i år. Det egentlige arbejde med *Professionel Kapital* skulle have været sat i gang med et oplæg for skolernes TRIO d.3.juni 2020. Som så meget andet måtte det udsættes og er grundet smitterisiko delt i to runder. Første arrangement, for halvdelen af skolerne, blev afviklet i torsdags, d.3.september og anden del følger onsdag d.23.september. Alle medarbejdergrupper vil blive inddraget i og omfattet af processen. Det er vigtigt at understrege, at der IKKE er tale om endnu et projekt i rækken, men en metode og tænkning i samarbejdet mellem ledelse og medarbejdere på skolerne.

Den centrale arbejdstidsaftale

Som alle andre kredse afventede vi med spænding resultatet af de centrale forhandlinger om en ny arbejdstidsaftale. Anders Bondo Christensen har ved flere lejligheder gjort det klart, at Danmarks Lærerforening selvfølgelig gik efter en tydelig aftale med afgrænsninger, der ikke er overladt til "fri fortolkning", men samtidig har han ligeså klart tilkendegivet, at vi måtte nedtone vores evt. forventninger til eksempelvis maksimale undervisningstimer.

1.september fulgte så resultatet af afstemningen: 67 % har stemt JA og 33 % har stemt NEJ. I Roskilde var det et noget tættere resultat: 57 % JA og 43 % NEJ. Både det landsdækkende og det lokale resultat kalder naturligvis på refleksion og omtanke. Der kan være minimale forskelle mellem en JA og en NEJ-stemme. Fælles for begge kan være den udtalte mangel på tillid til arbejdsgiveren efter 2013, der stadig sidder dybt i mange lærere, og den daglige konstatering af, at økonomi og opgaver ikke hænger sammen.

Kredsstyrelsen skal i den kommende tid arbejde med at balancere indsatsen, så ALLE medlemmer føler sig hørt og set i udmøntningen af arbejdstidsaftalen. **OG** såvel vi som forvaltning, skoleledere og politikere har en stor fælles opgave med at få aftalen til at virke efter hensigten.

Budget 2021 i Roskilde kommune

I Roskilde har vi et godt grundlag at stå på med vores lokale aftale, men det kan alt sammen hurtigt mudre til, når der indgås en budgetaftale med en voldsom rammebesparelse for 2021.

Kassebeholdningen skal genoprettes! hedder det. Byrådet har med åbne øjne brugt midlerne til diverse anlægsprojekter de seneste år og mener nu i en slags ”panik før lukketid” – eller skal vi sige ”før byrådsvalg?” – at driften skal betale genopretningen på meget kort tid.

Roskilde Lærerforening har igen og igen opfordret politikerne til at tage ansvar for besparelserne og blive konkrete. At lægge rammebesparelser ud, er at fralægge sig ansvaret og lade de ansatte bære byrderne.

Skolesammenlægninger i Viby og Jyllinge

Skolesammenlægningerne i nord og syd blev i sin tid lanceret som en ”smart” måde at spare på. Politikerne blev revet med af tanken om stordriftsfordele og færre udgifter til ledelse. Sidste år beskrev jeg i min mundtlige beretning den særdeles kritisable proces i forbindelse med skolesammenlægningerne. Desværre fortsatte og fortsætter vanskelighederne. Som lærernes fællestillidsrepræsentant har jeg et utal af gange været involveret i møder på kryds og tværs: mellem skoler og forvaltning, med lærerne på skolerne, med forvaltning og med tillidsrepræsentanter.

Ud fra devisen om *bedre sent end aldrig* lykkedes det at få en aftale om tillidsrepræsentanter på alle matrikler i slutningen af 2019. De pågældende tillidsrepræsentanter knokler sammen med AMR’erne om at skabe en slags orden i kaos – og det sker heldigvis i et fornuftigt samarbejde med skolernes ledelse; men mirakler kan de af gode grunde ikke skabe. Hele rammen for sammenlægningen er, særligt i nord, helt skæv og for begge steder gælder det, at der tilsyneladende ikke har været en tydeligt beskrevet proces. Siden beslutningen blev taget har politikerne i vidt omfang enten glimret ved deres fravær eller i enkelte tilfælde bidraget til forvirring og usikkerhed med ”friske” holdningstilkendegivelser. I andre kommuner har man måttet konkludere, at matrikelmodellen så fin ud på skrivebordet, men ikke duede i mødet med virkeligheden. Hvor høj en pris skal de ansatte og børnene betale, før det samme sker i Roskilde?

Evaluerings af Folkeskolereformen

Såvel i bladet Folkeskolen som i andre landsdækkende medier har vi kunnet følge debatten om EVA’s foreløbige evaluering af folkeskolereformen. Jeg er sikker på, at alle lærere har kunnet nikke genkendende til alle eller flere af konklusionerne. Mange af reformens vigtige elementer får forbeholdne eller direkte dårlige vurderinger. Elevernes udbytte er ikke øget som forventet. - Og det til trods for ”progressive” tiltag som *Åben skole, Understøttende undervisning, Bevægelse i undervisningen og lange, lange skoledage*. Hele tiden har mantraet været, at nu skulle reformen lige have tid – først to år, så fem år og nu er vi oppe på 10-15 år!!!

Kan man forestille sig lignende meldinger på andre vigtige samfundsområder? 10-15 år! Det er et helt børneliv og mere end et kvart lærerliv. Hvem tager ansvaret, når det hele viser sig IKKE at virke, når forældrene har stemt med fødderne og fravalgt Folkeskolen, når lærerne segner på stribe eller mister engagementet?

På lang sigt er vi alle døde som økonomen Keynes tørt konstaterede, når nogen angav, at et konkret tiltag på længere sigt vil få en god effekt.

Helt aktuelt kan vi spændt følge debatten om de erfaringer, vi har fået i forbindelse med forårets Corona-lockdown. Roskilde Lærerforening har på alle niveauer i MED-systemet bedt om at få sat en opsamling af disse erfaringer på dagsordenen. Selvfølgelig med det mål for øje, at bruge de gode erfaringer, når mere normale tilstande igen indfinder sig.

Specialundervisning/ inklusion

I foråret 2020 kom den ventede temaanalyse om specialundervisningen i Roskilde. Politikernes ønske om at få analyseret området var primært drevet af en økonomisk bekymring: udgifterne til specialområdet er stejlt stigende og udgiften vil med nuværende udvikling overhale almenområdet om få år. Det er politisk helt legalt at undersøge, hvad man får for pengene; men Roskilde Lærerforening fastholder, at den økonomiske diskussion skal følges parallelt af en pædagogisk kvalitetsvurdering – hvad kan man forvente at få til hvilken pris? Ofte mødes vi af en nærmest irriteret afvisning a la *I vil jo altid bare have flere penge*, men NEJ: penge alene gør det jo ikke. Jeg har sagt det før: tag de fagprofessionelle alvorligt og inddrag os i grundlaget for de politiske beslutninger. Udvis tillid til vores professionelle dømmekraft og giv os det nødvendige råderum.

Mindre medlemsgrupper

Af og til mødes jeg af mindre medlemsgruppers bekymring for at blive overset eller glemt i det daglige arbejde i Roskilde Lærerforening. Det vil jeg gerne garantere IKKE er tilfældet.

Ja, vi taler meget om lærernes arbejdsvilkår og skolerne i Roskilde; men ALLE medlemmers vilkår ligger os på sinde og vi behandler ALLE medlemmers vilkår og henvendelser med lige stor akkuratess og seriøsitet. Hvad angår politiske dagsordener har vi stor gavn af de lokale tillidsrepræsentanter. Jer bruger vi hæmningsløst (!) til sparring og fagprofessionelle input i konkrete sager. Det skal I have TAK for.

Det seneste år har vi bl.a. brugt meget tid på forhandling af lønaftaler hos PPR, overflytning af UU-vejledningen fra skoleområdet til beskæftigelsesområdet og den genforhandling af forhåndsaf-talen, det afstedkommer.

Det lokale arbejde for og med medlemmerne

Der er det politiske arbejde i Roskilde Lærerforening og så er der driften. Diamanten i denne drift er personsagsbehandlingen. Det er altafgørende, at medlemmerne meget konkret kan mærke nærheden ved medlemskabet, når I har brug for det. Når sygdom rammer, når kriser i familien påvirker arbejdslivet, når arbejdsbyrden bliver svær eller endog umulig at bære, når man "bare" har brug for lidt sparring eller vejledning, når man er i tvivl om barselsreglerne o.s.v.

Roskilde Lærerforening holder til i medlemmernes hus på Møllehusvej, og er aldrig længere væk end et telefonopkald eller en mail. Vi er glade for at kunne konstatere, at vi bliver brugt. Det er en stor tilfredsstillelse at kunne gøre en forskel for medlemmerne i de forskellige sager.

Det var, hvad jeg har valgt at bringe...

En mundtlig beretning er en vanskelig størrelse. Den skal supplere og ikke gentage den skriftlige beretning. Den skal være tilbageskuende og samtidig pege fremad. Den skal omkring de vigtige temaer i kredsens arbejde, men ikke blive søvndyssende detaljeret.

Foruden de temaer, jeg allerede har været inde på, finder I fra bruttolisten og i ikke-prioriteret rækkefølge bl.a.:

- Lærernes kompetenceudvikling
- Roskilde Lærerforenings kommunikationsstrategi
- Medlemsinvolveringen
- Platforme (AULA, Teams, Min Uddannelse, Office 365)
- Nationale test
- Elevplaner
- Den lokale struktur for Fagbevægelsens Hovedorganisation

Beretningen i 2020 er som alt andet præget af Corona-krisen. Mange vigtige temaer blegner på forunderlig vis, når vores liv og helbred er på spil. Vi søger årsagsforklaringer og veje at gå. Vi slår koldt vand i blodet og finder pragmatiske løsninger det ene øjeblik - for i næste øjeblik tvivlrådigt famlende at efterspørge hjælp og klare utvetydige svar.

I min indledning talte jeg om den enkeltes og det fælles ansvar. Roskilde Lærerforenings grundlag og legitimitet er det fælles – det STORE VI. Kun sammen kan vi gå hele vejen. Kun sammen kan vi omsætte vores værdier til handling. Kun sammen har vi Roskilde Lærerforening.

Hermed overlader jeg såvel den skriftlige som den mundtlige beretning til generalforsamlingens behandling